

Uchwała Nr XXII/143/25
Rady Gminy Jedwabno
z dnia 22 grudnia 2025 roku

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony
Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jedwabno na lata 2026 – 2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 1 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1214 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 roku, poz. 1673) Rada Gminy Jedwabno uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje się do realizacji „Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Jedwabno na lata 2026-2030, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jedwabno.

§3

Traci moc uchwała Nr XVII/108/25 Rady Gminy Jedwabno z dnia 30 lipca 2025 roku w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodnicząca
Rady Gminy Jedwabno

Elżbieta Brzóska

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXII/143/25
Rady Gminy Jedwabno
z dnia 22 grudnia 2025r.



**Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej w Gminie Jedwabno na lata 2026-2030**

JEDWABNO 2025

Spis treści

<u>Spis treści.....</u>	<u>2</u>
<u>Wprowadzenie</u>	<u>3</u>
<u>1. Uwarunkowania prawne i programowe</u>	<u>5</u>
<u>2. Diagnoza środowiska lokalnego</u>	<u>9</u>
<u>3. Zasoby instytucjonalne i organizacyjne systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Jedwabno</u>	<u>10</u>
<u>4. Cele, kierunki i oczekiwane rezultaty działań.....</u>	<u>11</u>
<u>5. Monitoring i ewaluacja Programu.....</u>	<u>14</u>
<u>6. Źródła finansowania.....</u>	<u>15</u>

Wprowadzenie

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1673), przemoc domowa oznacza jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną, lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W punktach 2) i 3) ww. ustawy zdefiniowano natomiast osobę doznającą przemocy domowej oraz osobę stosującą przemoc domową. W świetle tych definicji za osobę doznającą przemocy domowej można uznać następujące osoby, wobec których stosowana jest przemoc domowa:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej. Osoba stosująca przemoc domową to natomiast osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec wymienionych osób.

Pojęcie przemocy domowej zastąpiło dotychczas stosowane pojęcie przemocy w rodzinie poprzez uchwalenie i wejście w życie Ustawy z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o

przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Zmiany wprowadzone tą ustawą były gruntowne i dotyczyły wielu wcześniejszych zapisów, co spowodowało konieczność nowego spojrzenia na zjawisko przemocy. Z drugiej jednak strony wszelkie dotychczasowe statystyki i badania dotyczą przemocy w rodzinie, dlatego w tym aspekcie, szczególnie w obszarze diagnozy problemu, bardziej zasadne wydaje się posługiwanie dotychczasowymi pojęciami.

Przemoc domowa może przyjmować różnorodne formy. Są to w szczególności:

- 1) przemoc fizyczna – zwrócona przeciwko fizyczności człowieka, niosąca ryzyko uszkodzenia ciała poprzez takie zachowania jak np.: popychanie, potrząsanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie, rzucanie w kogoś przedmiotami, przypalanie, topienie;
- 2) przemoc psychiczna – zmierzająca do poniżenia ofiary, zastraszenia, pozbawienia wiary we własne możliwości; obejmuje wszystkie działania (z wyjątkiem użycia siły fizycznej), służące obniżeniu poczucia własnej wartości, wywołaniu stanów lękowych i zaburzeń osobowości oraz zahamowania procesu osobistego rozwoju, takie jak np. szantaż emocjonalny, manipulacja, śledzenie, nękanie telefonami, wysyłanie anonimów, nagabywanie;
- 3) przemoc seksualna – polega na zmuszaniu ofiary do jakiegokolwiek formy aktywności seksualnej, a także na zachowaniach sprowadzających ją do roli obiektu seksualnego, poprzez np. niechciane dotykanie, szczygnięcia, klepanie, żarty i gesty upokarzające seksualną naturę drugiej osoby;
- 4) przemoc ekonomiczna – obejmuje działania służące ograniczeniu swobodnego dysponowania pieniędzmi i własnymi dobrami bądź dostępu do dóbr wspólnych; może polegać np. na odbieraniu pieniędzy, kontrolowaniu wydatków, zmuszaniu do proszenia o pieniądze czy uniemożliwianiu podjęcia pracy.

Wśród innych form przemocy można wskazać także zaniedbanie, polegające na nie zaspokajaniu podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych osoby; przemoc symboliczną, czyli narzucanie sposobu rozumienia rzeczywistości oraz cyberprzemoc, czyli przemoc z użyciem nowoczesnych technologii, najczęściej telefonów komórkowych i internetu.

Określenie skali przemocy domowej jest dość trudne ze względu na specyfikę tego zjawiska. Niejednokrotnie ofiary trzymają je w tajemnicy, m.in. ze względu na związek emocjonalny ze sprawcą, obawę przed ostracyzmem społecznym, brak wiary w możliwość zmiany sytuacji czy traktowanie problemu jako prywatnej sprawy rodziny. Tymczasem stosowanie przemocy przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego.

Niniejszy dokument pn. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jedwabno na lata 2026-2030 został opracowany, aby zwiększyć efektywność wysiłków podejmowanych przez lokalne służby społeczne, zarówno publiczne (np. ośrodek pomocy społecznej) jak i niepubliczne (np. stowarzyszenia), bez względu na stopień ich sformalizowania (instytucje, organizacje społeczne, grupy samopomocowe itp.). Program składa się z dwóch zasadniczych części: diagnozy zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Jedwabno oraz założeń wdrożeniowych, służących rozwiązywaniu problemu przemocy domowej, które łączą interdyscyplinarne procedury, metody i narzędzia stosowane na różnych poziomach: profilaktyki, interwencji, terapii i kompensacji. Nieodzownym ich elementem jest rozwój współpracy pomiędzy podmiotami

tworzącymi gminny system pomocy i wsparcia, ponieważ bez współdziałania osób, instytucji i organizacji nie będzie możliwe osiągnięcie efektu synergicznego wzmacniającego cele i oczekiwane rezultaty programu.

1. Uwarunkowania prawne i programowe

Zadania państwa w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób jej doznających mają swoje źródło w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. W świetle jej art. 18: „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”, natomiast zgodnie z art. 71 ust. 1 „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.” Wyjątkowej ochronie Rzeczypospolitej Polskiej podlegają ponadto prawa dzieci, albowiem „każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją” (art. 72 ust. 1).

Uregulowania dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej znajdują się w szeregu ustaw, wśród których należy wymienić w szczególności ustawy:

- z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*
- z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy domowej*
- z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii*
- z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*
- z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*
- z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny*
- z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks postępowania karnego*
- z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny wykonawczy*
- z dnia 25 lutego 1964 r. *Kodeks rodzinny i opiekuńczy*

Jak również:

- *Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej 2024 – 2030*
- *Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2030*

Kluczowym aktem prawnym jest cytowana wcześniej ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Określa ona zadania różnych organów państwa, w tym jednostek samorządu terytorialnego, w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej, a także wobec osób ją stosujących. Zgodnie z art. 1 ust. 2 przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

W świetle art. 6 ust. 2 tejże ustawy do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach nią zagrożonych;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej, zgodnie z art. 9 ww. ustawy, organy administracji rządowej i samorządowej współdziałają z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi. Mogą m.in. zlecać realizację zadań określonych w ustawie z zastosowaniem trybu przewidzianego w Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej gmina realizuje w szczególności poprzez zespoły interdyscyplinarne, powoływane przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. W ich skład wchodzi przede wszystkim przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi; mogą to być również prokuratorzy, przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej lub innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania zaplanowane w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, a jego zadaniem jest, w świetle art. 9b ust. 2 ustawy, tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, głównie poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971r. – Kodeks wykroczeń.

W świetle art. 9a ust. 10, w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, Zespół interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową. Robi to niezwłocznie, nie później niż w terminie 3

dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. W jej skład wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz Policji, mogą być tu również m.in. pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystent rodziny, nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego, osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pedagog, psycholog, terapeuta.

Istotne w zakresie uregulowań prawnych w obszarze przeciwdziałania przemocy jest określenie w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej procedury „Niebieskie Karty”, w oparciu o którą podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Zgodnie z art. 9d ust. 2 obejmuje ona ogół czynności, podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Szczegółowe zasady jej stosowania zawiera Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023r. poz. 1870).

Obok uregulowań prawnych, które wytyczają ramy możliwych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, należy również uwzględnić założenia dokumentów strategicznych i programowych różnych szczebli, wskazujących główne cele i kierunki polityki społecznej w tym obszarze. Należy jednak wskazać, że obowiązujące obecnie dokumenty strategiczne i programowe odnoszą się do przemocy w rodzinie, a nie przemocy domowej, ponieważ zostały przyjęte w czasie sprzed przyjęcia i wejścia w życie omówionej już zmiany ustawy.

Kluczowym dokumentem w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej jest Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjęty Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r., który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku.

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce, natomiast cele szczegółowe sformułowano następująco:

- 1) zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej,
- 3) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową,
- 4) zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców. Są to:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna: obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej: obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), a także do służb i podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową: obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, a także do służb i podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

W dniu 5 stycznia 2021 roku Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął do realizacji Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2026. Uchwałą Nr 43/649/23/VI Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 września 2023r. dokonał zmian treści według ustawy z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 535), polegających na zamianie określenia „przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” na „przeciwdziałanie przemocy domowej”, oraz dokonano zmiany nazwy programu na „Warmińsko-Mazurski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2026”. Cel główny tego Programu to „Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim”. Jego realizacji mają służyć cele szczegółowe:

- 1) Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.
- 3) Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc.
- 4) Podniesienie kompetencji i doskonalenie umiejętności osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 5) Wzmacnianie współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim.
- 6) Prowadzenie pracy socjalnej.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa

Adresaci programu:

Program adresowany jest do ogółu społeczeństwa Gminy Jedwabno, a w szczególności:

- 1) rodzin zagrożonych pojawieniem się przypadków przemocy domowej,
- 2) osób doznających przemocy domowej i świadków przemocy domowej,
- 3) sprawców przemocy domowej,
- 4) pracowników instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

2. Diagnoza środowiska lokalnego

W Gminie Jedwabno w 2024 r. zamieszkiwało ogółem 3 549 osób, w tym 1 796 kobiet i 1 753 mężczyzn (dane z Urzędu Gminy w Jedwabnie).

Z danych ustalonych w trakcie przeprowadzanych przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedwabnie wywiadów środowiskowych wynika, że zjawisko przemocy domowej jest zauważalne. Jest ono jednak najczęściej zatajane przez osoby doznające przemocy lub po prostu bagatelizowane. Rodziny dotknięte przemocą niechętnie udzielają informacji do wywiadu środowiskowego o istniejących problemach, obawiając się ewentualnych zagrożeń.

W 2023 r. rozpoczął pracę Gminny Zespół Interdyscyplinarny powołany zarządzeniem Wójta Gminy Jedwabno Nr 94/2023 z dnia 11.09.2023 r. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Do każdej sprawy powoływana jest Grupa diagnostyczno – pomocowa, w skład której wchodzi osoby, które kompetencyjnie mogą pomóc w rozwiązaniu problemu i zaprzestaniu przemocy. Rodziny dotknięte przemocą często bardzo niechętnie zgadzają się na uruchomienie procedury „Niebieska Karta”.

Liczbę formularzy „Niebieska Karta” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego obrazuje poniższa tabela przedstawiająca dane za rok 2022, 2023, 2024.

Liczba formularzy „Niebieska Karta” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego

Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”	2022	2023	2024
ogółem	3	7	7
W tym założonych przez:			
Policję	2	2	2
OPS	0	5	3
GKRPA	0	0	0
Oświatę	0	0	2
Służbę zdrowia	1	0	0

Powyższe informacje mogą wskazywać na przybliżoną skalę zjawiska przemocy domowej w Gminie Jedwabno. Należy jednak pamiętać, że dane pochodzące ze sprawozdań instytucji dotyczą rodzin, w których problem ten stwierdzono. Niemniej jednak zagrożeni przemocą domową teoretycznie są wszyscy mieszkańcy – ze względu na dynamikę ich sytuacji rodzinnej, społecznej czy zawodowej, a także zmienność otoczenia.

3. Zasoby instytucjonalne i organizacyjne systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Jedwabno

Gminny system przeciwdziałania przemocy domowej obejmuje instytucje działające w obszarze usług społecznych, takich jak pomoc społeczna, oświata i wychowanie, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo publiczne. Są to zarówno gminne jednostki organizacyjne, jak i instytucje powiatowe oraz inne, które w zróżnicowanym stopniu uczestniczą w działaniach ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej. W szczególności należy wskazać następujące:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedwabnie,
- Przychodnia MEDICUS Sp. z o.o. w Jedwabnie,
- Szkoła Podstawowa w Jedwabnie,
- Komenda Powiatowa Policji w Szczytnie,
- Sąd Rejonowy w Szczytnie

oraz podmioty z którymi prowadzona jest współpraca na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie powiatu:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
- Dyrektorzy i nauczyciele zatrudnieni w placówkach Oświatowych
- Pracownicy służby zdrowia,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczytnie
- Przychodnia Terapii Uzależnień od Alkoholu I Współuzależnienia w Szczytnie
- Parafie
- Inne osoby i instytucje, działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

GOPS w Jedwabnie jest podstawową jednostką organizacyjną Gminy w systemie pomocy społecznej. Główny cel jego działania stanowi umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości, uprawnienia i zasoby, a więc podejmowanie działań, zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Do obszarów działania GOPS należą także zadania w zakresie m.in. świadczeń rodzinnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, świadczeń pielęgnacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, Karty Dużej Rodziny, wsparcia rodziny, przeciwdziałania przemocy domowej, a także innych zadań na podstawie uchwał rady gminy, zawartych umów i porozumień. W zakresie przeciwdziałania przemocy domowej pracownicy GOPS m. in. są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego oraz biorą udział w spotkaniach grup diagnostyczno-pomocowych. GOPS odgrywa ponadto istotną rolę w procesie diagnozowania

zjawiska przemocy domowej, pracy z rodzinami poprzez rolę asystenta rodziny oraz budowania świadomości społecznej w zakresie dysfunkcji rodzin.

Zgodnie z art. 9a ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, działania na terenie gminy są podejmowane przede wszystkim w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. W skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Jedwabno wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnie), gminnej komisji rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA w Jedwabnie), policji (Komenda Powiatowa Policji w Szczytnie), oświaty (Szkoła Podstawowa w Jedwabnie), ochrony zdrowia (Przychodnia MEDICUS Sp. z o.o. w Jedwabnie), Sądu (Sąd Rejonowy w Szczytnie).

Pomoc i wsparcie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz przemoc, udzielane są przez GKRPA w Jedwabnie, która inicjuje działania w zakresie m. in. zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu; udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Podejmuje również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Istotnym elementem gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest Sąd Rejonowy oraz Policja. Funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie w szczególności podejmują działania interwencyjne w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, diagnozują problem przemocy domowej w odniesieniu do działań Policji, współpracują w realizacji planu pomocy opracowanego dla indywidualnego przypadku, monitorują sytuację rodzin, dokumentują działania podejmowane wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efekty tych działań, realizują działania prewencyjne w środowiskach zagrożonych przemocą.

W zakresie profilaktyki przemocy domowej oraz wczesnej diagnozy tego zjawiska warto również zwrócić uwagę na rolę szkoły funkcjonującej w Gminie Jedwabno. Realizuje ona szereg działań edukacyjnych, a także bierze udział w programach i kampaniach społecznych. Uczniowie mogą liczyć na pomoc pedagogów szkolnych i wychowawców oraz psychologa, na bieżąco monitorowana jest ich sytuacja szkolna i rodzinna, a w pracy dydaktycznej i wychowawczej uwzględnia się indywidualną sytuację każdego ucznia. Przedstawiciele oświaty mogą również podejmować działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.

W pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych uczestniczy także przedstawiciel ochrony zdrowia, którego rola jest szczególnie ważna w profilaktyce i wczesnej diagnozie zjawiska przemocy domowej.

W zakresie przeciwdziałania przemocy domowej warto również wskazać instytucje powiatowe, których zakres zadań obejmuje kwestie przemocy domowej i które są dostępne dla mieszkańców Gminy Jedwabno przede wszystkim Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie, będące główną jednostką pomocy społecznej w powiecie szczycieńskim.

4. Cele, kierunki i oczekiwane rezultaty działań

Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Jedwabno na lata 2026-2030 skierowany jest do osób doznających

przemocy domowej, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy, a także do całej społeczności lokalnej. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy domowej oraz zwalczać niepożądane zachowania, konieczne jest wzmacnianie kompleksowości i spójności systemu wsparcia opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, w tym zwłaszcza różnorodnych form profilaktyki oraz dostępu do specjalistów.

Biorąc pod uwagę powyższe, jak również uwarunkowania prawno-programowe oraz diagnozę problemu wraz z określeniem zasobów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Jedwabno zdefiniowano cel główny oraz cele szczegółowe Programu. Zostaną one osiągnięte w wyniku realizacji zadań, których katalog uporządkowano według trzech kluczowych obszarów. Są nimi:

- 1) profilaktyka i edukacja społeczeństwa w zakresie przemocy domowej;
- 2) praca z osobami i rodzinami doświadczającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc domową;
- 3) zadania, komunikacja i relacja wewnątrz systemu instytucjonalnego.

Zadania będą realizowane przede wszystkim przez podmioty wskazane w rozdziale 3. niniejszego Programu, w oparciu o wzajemną współpracę organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów, środowisk i osób fizycznych, z poszanowaniem godności osób wobec których będą podejmowane oraz uwzględnieniem szczególnej ochrony dzieci, w tym ich prawa do wychowania w rodzinie.

Cel główny Programu :

**Przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez spójne działanie
wszystkich służb, ochrona osób doświadczających przemocy oraz
zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów
przemocy domowej poprzez podniesienie świadomości społecznej
w Gminie Jedwabno**

Cele szczegółowe Programu są następujące:

1.1 Koordynacja działań lokalnych podmiotów

Działania: Kontynuacja działalności funkcjonującego na terenie Gminy Jedwabno Zespołu Interdyscyplinarnego. Realizacja w oparciu o diagnozę potrzeb oraz zadania zespołu działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy domowej poprzez:

- a) kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy;
- b) kierowanie osób doświadczających przemocy i sprawców przemocy do specjalistów zajmujących się sprawami przemocy,
- c) monitorowanie rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- d) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- e) występowanie z zawiadomieniem do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”
- liczba posiedzeń grup diagnostyczno – pomocowych.

1.2 Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowej

Działania: Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej poprzez:

- a) prowadzenie gabloty informacyjnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jedwabnie,
- b) rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- c) publikowanie na stronie internetowej Gminy Jedwabno informacji na temat zjawiska przemocy domowej,
- d) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno – edukacyjnych.

Wskaźniki:

- liczba sprawców przemocy objętych programem korekcyjno – edukacyjnym,
- liczba osób kończących udział w programie korekcyjno – edukacyjnym,
- liczba rozpowszechnionych plakatów i ulotek.

1.3 Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej

Działania: Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doświadczającym przemocy domowej w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, terapii indywidualnej lub grupowej poprzez:

- a) prowadzenie pracy socjalnej,
- b) rozmowy i wsparcie specjalistów,
- c) wsparcie psychologiczne,
- d) wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”,
- e) budowanie skutecznych form pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej,
- f) nawiązywanie i utrwalanie współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji pomocowych,
- g) profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa

Wszystkie działania mają charakter ciągły i będą realizowane w całym okresie obowiązywania Programu, tj. w latach 2026-2030.

Oczekiwane rezultaty podjętych działań to:

- 1) Zwiększenie świadomości i wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy domowej oraz sposobach radzenia sobie z tym problemem;
- 2) Zapobieżenie powstawaniu mechanizmów przemocy domowej w rodzinach doświadczających trudności w funkcjonowaniu.

- 3) Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej oraz dostępności różnorodnych form specjalistycznej pomocy.
- 4) Wzmocnienie oddziaływań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.
- 5) Podniesienie kompetencji pracowników instytucji realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- 6) Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Jedwabno.
- 7) Usprawnienie procedur w zakresie wymiany informacji oraz współpracy pomiędzy osobami wchodzącymi w skład zespołu interdyscyplinarnego i lokalnymi partnerami.

5. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring Programu będzie realizowany oraz monitorowany i poddawany ewaluacji przez Zespół Interdyscyplinarny Do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej na podstawie danych statystycznych i ewaluacyjnych danych zebranych podczas prac Zespołu i grup diagnostyczno – pomocowych jak również pozyskanych informacji od poszczególnych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie Programu.

Kluczową rolę w realizacji działań będą odgrywały jednostki organizacyjne gminy oraz lokalni partnerzy działający w sferze oświaty, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego.

Monitorowanie umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań oraz pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań. Niniejsze informacje umożliwią szersze rozeznanie potrzeb jednocześnie wskazując kierunek na rozwijanie programów w przyszłości. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość jego realizatorów.

Ocena realizacji programu będzie odbywać się w okresach rocznych i będzie przedkładana Wójtowi oraz Radzie Gminy poprzez sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedwabnie i Sprawozdanie z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej.

Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Jedwabno pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytycznych celów. Nie jest on dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

Ewaluacja Programu powinna zostać przeprowadzona najpóźniej w ostatnim roku jego realizacji (II połowa 2030 roku), a jej wyniki posłużą zaplanowaniu efektywnych i skutecznych działań w następnej perspektywie czasowej. W procesie całościowej oceny Programu możliwe jest wykorzystanie pytań ewaluacyjnych, np.:

- w jakim stopniu zakładane cele zostały osiągnięte?
- czy program przyczynił się do rozwiązania lub zminimalizowania zdiagnozowanych problemów?
- jakie były sukcesy, a jakie przeszkody napotkało wdrażanie programu?
- czy podobne efekty można było osiągnąć przy wykorzystaniu innych instrumentów?
- czy podobne efekty można było osiągnąć przy wykorzystaniu niższych nakładów finansowych?
- czy zrealizowane w ramach programu inicjatywy pobudziły kolejne przedsięwzięcia?

- czy osiągnięte efekty nie zostały uzyskane kosztem pogorszenia sytuacji osób i instytucji nie objętych programem?

Wnioski oraz rekomendacje wypracowane w toku monitoringu i ewaluacji wspomogą zarządzanie informacjami oraz proces decyzyjny, ułatwiając znajdowanie rozwiązań w sytuacjach problemowych.

6. Źródła finansowania

Działania zaplanowane w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jedwabno na lata 2026-2030 będą finansowane z środków własnych Gminy, środków budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej, środków z funduszy pomocowych i środków z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczy rodzin z problemem alkoholowym, w których występuje podejrzenie stosowania przemocy domowej.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY JEDWABNO

Elżbieta Brzóska

Głosowanie nad uchwałą Nr XXII/143/25 Rady Gminy Jedwabno z dnia 22 grudnia 2025 roku w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jedwabno na lata 2026 – 2030.

GŁOSOWAŁO: **13**

głosowało ZA: **13**

głosowało PRZECIW: **0**

WSTRZYMAŁO się: **0**

LP.	Nazwisko i Imię	jak głosował
1	Adamiak Mateusz	głosował ZA
2	Arbatowska Iwona	głosował ZA
3	Barańska Martyna	głosował ZA
4	Brzóska Elżbieta	głosował ZA
5	Duda Julia	nie głosował
6	Gaździńska Małgorzata	głosował ZA
7	Jaguszewska Grażyna	głosował ZA
8	Kowalski Maciej	głosował ZA
9	Licka Teresa	głosował ZA
10	Mil Jan	głosował ZA
11	Piórkowski Dariusz	głosował ZA
12	Sznajder Magdalena	głosował ZA
13	Szydlik Marianna	głosował ZA
14	Wiktorowska Katarzyna	głosował ZA
15	Kowalczyk Roman	nie głosował

